

Täysistunto

Perjantai 11.6.2021 klo 12.58—13.07

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 84/2021 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 3/2021 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Pelkonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

12.59 **Jaana Pelkonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Kaikki tiedämme, että korona-aika on ollut hyvin haastavaa aikaa kaikille, mutta hyvin haastavaa aikaa korona-aika on ollut myös opiskelijoille: etäopiskelua, opintojen viivästymistä, henkisen kuormituksen lisääntymistä, pahoinvointia ja toimeentulohaasteita. Tämä hallituksen esitys, jossa siis ollaan muuttamassa opintotukilakia niin, että varmistetaan, ettei opiskelija menetä oikeuttaan opintolainahyvitykseen tai opintolainavähennykseen siksi, ettei ole pystynyt suorittamaan kaikkia tutkintoon vaadittavia opintoja määräajassa koronapandemiaan liittyvien syiden vuoksi, tulee tarpeeseen.

Kuten sivistysvaliokunta mietinnössään hyvin toteaa, opiskelijoiden hyvinvointia ja jakamista täytyy seurata aktiivisesti ja opiskelijoiden on saatava tarvitsemansa tuki oikea-aikaisesti. Sivistysvaliokunta nostaa mietinnössään esiin myös sen tärkeän asian, että opintolainaan saajia täytyy riittävästi informoida opintolainan joustoista sekä joustoon oikeuttavan poikkeusajan päättymisestä.

Mutta kaiken kaikkiaan hyvä ja tarpeellinen esitys. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

13.00 **Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! Täytyy hallitusta kiittää silloin, kun siihen aihetta on. Olen samaa mieltä kuin edustaja Pelkonen tässä aiemmin, että tämä lakimuutos on erinomainen, ja varmasti siinä on otettu huomioon tämä opiskelijoiden erittäin hankala tilanne. Monihan on todella joutunut hankalaan tilanteeseen myöskin taloudellisesti näitten etäopintojen aikana, ja työn tekeminen on vaikeutunut, lisätulojen hankinta on vaikeutunut. Monilla tavoin elämä on opiskelijoille ollut hyvin hankalaa korona-aikana, ja olen erittäin hyvilläni siitä, että hallitus nyt tämän ottaa huomioon.

Samanaikaisesti, kun totean tämän, totean myöskin sen, että toivon, että hallitus mieltisi myöskin näitä opiskelijoiden tuloaroja opintotuen edellytyksenä. Nythän on niin, että Suomi on jäänyt jälkeen muista Pohjoismaista niiden suhteen. Meillä opiskelija voi ansaita

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2021 vp

suurin piirtein 12 000 euroa vuodessa ilman, että hän menettää opintorahoja, joita sitten tarvitaan myöskin opintojen aikana. Muissa Pohjoismaissa ollaan jo lähempänä 20 000:ta euroa vuositasolla, ja kun kuitenkin kustannustaso on suurin piirtein sama näissä muissa maissa, niin olisi suotavaa, että Suomessakin nostettaisiin tämä tuloaraja lähemmäs 20 000:ta euroa, kuten esimerkiksi on Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa, eli sen verran voisi ansaita ilman, että sitten näitä opintorahoja menettää.

Mutta hyvä, että tällä esityksellä jo pääsemme eteenpäin opiskelijoiden tilanteen parantamisessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Laukkanen, olkaa hyvä.

13.02 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämä lakiesitys on, niin kuin tässä edustaja Kauma totesi, erittäin tervetullut, ja kiitoksen aihetta on. Tämä liittyy tällaiseen kokonaisuuteen, jota koronavuoden aikana on jouduttu toteuttamaan niin sanottujen joustolakien kautta, joissa yhteiskunta nopeasti reagoi muuttuvaan tilanteeseen. Olemme joustaneet ulosotossa, perinnässä, eläkemaksuissa, verojen maksussa, ja tätä kautta olemme varmistaneet sen, että yhteiskunta voisi selvitä paremmin tästä korona-ajasta. Ja erittäin tervetullut on tämä opiskelijoihin liittyvä joustaminen, jossa taataan ja turvataan se, että myös he selviävät tämän vaikean ajan yli eikä heille tästä aiheudu mitään kohtuuttomia vaikeuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

13.03 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta on erittäin tärkeä ja tarpeellinen, ja haluan myös kiittää hallitusta siitä.

Korona on koskettanut meitä kaikkia. Vauvasta vaariin olemme kokeneet koronan, niin pelkoja kuin sitä, millä tavalla huomien rakentuu uudelleen, ja erityisesti opiskelijoiden keskuudessa tämä asia on ollut hyvin vahvasti läsnä. Etäopinnot ovat asettaneet omat haasteensa, ja opiskelijoilla ei ole välttämättä ollut kaikkea sitä tukea, mitä he olisivat tarvineet. Sen takia on tärkeää, että ymmärrämme ja joustamme niissä vaikeissa tilanteissa. Erityisesti taloudellisen pärjäämisen kannalta on äärettömän tärkeää, että opiskelijoita ei rangaista siitä, että korona on ollut meidän päällämme, vaan ymmärretään ja annetaan aikaa ja mahdollisuus pärjätä ja jatkaa opintoja.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

13.04 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtajana kerron teille tästä mietinnöstä siitä syystä, että en päässyt ensimmäiseen käsittelyyn esittelemään. Lyhyesti vain totean, että valiokunta kannattaa hallituksen esitystä muuttaa opintotukilakia siten, että siinä varmistetaan se, että henkilö ei menetä oikeuttaan opintolainahyvitykseen tai opintolainavähennykseen eli niin sanottuihin opintolainajoustoihin sen vuoksi, että hän ei ole pystynyt suorittamaan kaikkia tutkintoon vaadittavia opintoja määräajassa covid-19-pandemiaan liittyvistä syistä. Esitys liittyy kolmanteen lisätalousarvioesitykseen, ja esitetty muutos lisää valtion opintolainahyvitysmenoja tänä vuonna arviolta 5 miljoonaa euroa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2021 vp

Ensi vuonna arvioitu menolisäys on noin 10 miljoonaa euroa ja vuonna 23 noin 5 miljoonaa euroa. Esityksellä ei arvioida olevan enää vuodesta 2024 eteenpäin merkittäviä vaikutuksia. Vuosien 2022 ja 2023 menolisäykset on huomioitu julkisen talouden suunnitelmasa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Tässä on kysymys siitä, että opintolainan joustoissa otetaan huomioon opintojen viivästyminen korona-aikana. Siitä on tässä meidän mietinnössämme ihan perusteluja, miksi me kannatamme sitä, ja myöskin opintolainajoustoja laajennuksesta on kysymys.

On erittäin tärkeää, että tätäkin lakia nyt sitten jatketaan ja voidaan joustaa näissä tilanteissa, koska tähän on ollut hyvin merkittävä muutos opiskelijoitten elämään ja ei ole tarkoituksenmukaista, että opiskelijoilla koronan vuoksi taloudellinen tilanne heikkenisi kovin paljon.

Näillä saatesanoilla kiitos hyvästä keskustelusta valiokunnassa.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 84/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.